

**Хірургія: підручник для
студентів стомат.
факультетів**

Про книгу

Підручник підготовлений колективом авторів для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та “магістр” кваліфікації “Лікар-стоматолог” у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації (наказ МОЗ України від 08. .2010 р. № 541, від 09.11.2015 р. № 733).

ХІРУРГІЯ

За загальною редакцією
професора С. В. Малика

*Підручник
для студентів стоматологічних факультетів
закладів вищої медичної освіти*

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 616.8-009.7-085.8

X50

*Рекомендовано вченою радою Української медичної стоматологічної академії
як підручник для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої освіти
МОЗ України (протокол засідання вченої ради від 20.12.2017 № 4)*

Автори:

Д. М. Афонін, С. І. Баранник, Б. В. Гузенко, В. В. Задорожний, І. І. Зельоний, О. Є. Каніковський, Д. В. Капустянський, В. П. Кришень, А. Я. Кузнєцов, Д. О. Лавренко, Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко, П. В. Лященко, С. В. Малик, А. В. Мелешенко, С. О. Мунтян, С. І. Панасенко, Л. Д. Петрушова, В. П. Польовий, М. В. Трофімов, О. А. Тютюнник, А. Л. Челішвілі, В. Д. Шейко, П. Ф. Шеремет, Д. К. Шубладзе.

Рецензенти:

І. М. Шевчук – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри хірургії №2 та кардіохірургії ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет” МОЗ України.

І. К. Венгер – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри загальної та малоінвазивної хірургії ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського” МОЗ України.

О. В. Лігоненко – д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри загальної хірургії Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) МОЗ України.

X50 **Хірургія** : підручник для студ. стомат. факультету / [С. В. Малик, В. П. Польовий, М. В. Трофімов, В. Д. Шейко та ін.] ; за заг. ред. С. В. Малика. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 440 с.
ISBN 978-966-382-813-8

Підручник підготовлений колективом авторів для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та “магістр” кваліфікації “Лікар-стоматолог” у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації (наказ МОЗ України від 08.07.2010 р. № 541, від 09.11.2015 р. № 733).

УДК 616.8-009.7-085.8

Навчальне видання

Афонін Дмитро Миколайович, **Баранник** Сергій Іванович, **Гузенко** Борис Вікторович та ін.

Хірургія

Підручник

Редактор *О. В. Марчук*, Коректор *Л. Я. Шутова*. Ілюстратори: *І. І. Савчук, А. В. Ільчук*. Верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 01.11.19. Формат 70×100/16. Папір крейдований.

Гарнітура Segoe UI. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 35,64. № 1970.

ПП “Нова Книга”, 21029, м. Вінниця, вул. М. Васька, 20

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

+38067 6562650, +38063 5270178

E-mail: info@novaknyha.com.ua

www.nk.in.ua

ISBN 978-966-382-813-8

© Автори, 2020

© Нова Книга, 2020

Зміст

Передмова	5
Глава 1. Шок. Терапія шоку. Д. В. Капустянський	6
Глава 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація. Д. В. Капустянський ..	19
Глава 3. Захворювання щитоподібної залози. І. І. Зельоний, Д. М. Афонін, О. А. Тютюнник, Д. К. Шубладзе	29
Глава 4. Захворювання грудної залози. А. Я. Кузнєцов, С. В. Малик	39
Глава 5. Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень. Рак легень. П. Ф. Шеремет	58
Глава 6. Захворювання стравоходу. Л. Д. Петрушова, І. І. Зельоний, А. В. Мелещенко ..	70
Глава 7. Медіастиніти. А. Л. Челішвілі, Л. Д. Петрушова	80
Глава 8. Захворювання вен. А. Л. Челішвілі	87
Глава 9. Захворювання артерій. А. Л. Челішвілі	102
Глава 10. Загальна герніологія. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна грижі. Грижі, що рідко зустрічаються. Ускладнення гриж. Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко	114
Глава 11. Гострий апендицит. Б. П. Лисенко, Р. Б. Лисенко	160
Глава 12. Жовчнокам'яна хвороба. Гострий холецистит. Хронічний холецистит. П. Ф. Шеремет, С. В. Малик	184
Глава 13. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту. Рак підшлункової залози. П. Ф. Шеремет	193
Глава 14. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки. Ускладнення виразкової хвороби. Д. О. Лавренко, О. Є. Каніковський	203
Глава 15. Рак шлунка. П. Ф. Шеремет	229
Глава 16. Кишкова непрохідність. А. Я. Кузнєцов, С. В. Малик	238
Глава 17. Перитоніти. Розповсюджені форми перитоніту. В. П. Польовий	259
Глава 18. Обмежені форми перитоніту. В. П. Польовий	268
Глава 19. Захворювання товстої кишки. Хвороба Крона. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. В. П. Польовий	278
Глава 20. Захворювання прямої кишки. М. В. Трофімов, С. І. Баранник, В. П. Кришень, С. О. Мунтян, Б. В. Гузенко, П. В. Ляценко, В. В. Задорожний	291
Глава 21. Рак товстої кишки (колоректальний рак). М. В. Трофімов, С. І. Баранник, В. П. Кришень, С. О. Мунтян, Б. В. Гузенко, П. В. Ляценко, В. В. Задорожний	306

Глава 22. Сучасна хірургічна травма. Основи лікувально-евакуаційного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .	317
Глава 23. Бойова хірургічна травма. Краш-синдром. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .	336
Глава 24. Травматичний шок і травматична хвороба. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .	357
Глава 25. Пошкодження обличчя та шиї. Нейротравма. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i> . . .	372
Глава 26. Ушкодження грудної клітки: пневмоторакс, гемоторакс, забій і тампонада серця, нестабільна грудна клітка. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко, І.І.Зельоний</i>	393
Глава 27. Ушкодження живота: закрита травма, ножові та вогнепальні поранення. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i>	410
Глава 28. Термічні, радіаційні та хімічні ураження. Низькотемпературні ураження. Комбінована травма. <i>В.Д.Шейко, С.І.Панасенко</i>	422
Список літератури	440

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ